

АНОТОВАНИЙ ЗВІТ

за 2013 рік

з тем, які виконувались в межах робочого часу викладачів

Тема 1

1. **Найменування роботи:** «*Фіторізноманіття заходу України – стан та антропогенна трансформація*».
2. **Коди роботи:** пріоритетного напрямку розвитку науки і техніки категорії ВАК: фундаментальні наукові дослідження – 03 00 05 – ботаніка
3. **Назва підрозділу:** кафедра ботаніки
4. **Номер державної реєстрації** роботи 0112U003526
5. **Науковий керівник** (прізвище, ім'я, по-батькові, наук. ступінь, наук. звання) – Тасенкевич Лідія Олексіївна, д.б.н., проф.
6. **Виконавці** (прізвище, ім'я, по-батькові, наук. ступінь, наук. звання)
проф., д.б.н. Тасенкевич Лідія Олексіївна
доц., к.б.н. Калінович Наталія Олексіївна
доц., к.б.н. Гончаренко Віталій Іванович
доц., к.б.н. Одінцева Анастасія Валерівна
доц., к.б.н. Прокопів Андрій Іванович
доц., к.б.н. Пірогов Микола Володимирович
асист. Дика Ольга Олегівна
аспірант Більська Ірина Ярославівна
аспірант Волощук (Свідрак) Катерина Володимирівна
аспірант Начичко Віктор Олексійович
аспірант Скрипець Христина Ігорівна
зав. МНМЛВБ Починок Тетяна Володимирівна
7. **Термін виконання** (початок, закінчення роботи) 01.2012 – 12.2016
8. **Основні наукові результати**

Критично опрацьовані дані щодо складу ендемічної частини флори Українських Карпат, створена база даних та карти поширення. Продовжується вивчення бріофлори міст Івано-Франківської області (Івано-Франківськ, Бурштин, Калуш, Коломия). Продовжується вивчення видів роду *Thymus* L. флори заходу України. Здійснена оцінка репрезентативності роду на природоохоронних територіях заходу України. Продовжено вивчення лишайників та ліхенофільних грибів Карпатського біосферного заповідника, Шацького НПП, НПП «Сколівські Бескиди» і розпочате вивчення ліхенобіоти Ужанського НПП. Продовжено інвентаризаційні дослідження видів роду *Rosa* L. на заході України і вивчення видів роду *Rubus* флори України та їх поширення. Виявлено нові адвентивні види для флори України – *Tulipa sylvestris* L. та *Rubus laciniatus* Willd. Проводився збір та опрацювання аеропалінологічних проб у місті Львові. Продовжено вивчення закономірностей пилення основних алергенних груп рослин Львова. Порівняльний аналіз розвитку рослинного покриву різних регіонів Передкарпаття в пізньольодовиковому періоді. Досліджено морфометричні особливості генеративних особин ценопопуляції *Dactylorhiza maculata* (L.) Soó на території природного заповідника «Розточчя». Проводиться вивчення репродуктивних процесів в *Gladiolus imbricatus* L. та *Iris sibirica* L. Зібрано листки представників роду *Saussurea* DC. для популяційно-генетичних досліджень, екстраговано ДНК з

40 індивідів (3-х українських популяцій), проведено AFLP аналіз. Досліджений онтоморфогенетичний розвиток *Rumex scutatus*.

9. Практичне значення одержаних результатів:

Інвентаризація біорізноманіття – найважливіший захід для розробки ефективних методів його практичної охорони.

Календар пилення буде передано до санітарних служб з метою попередження хворих на алергічні хвороби.

Дослідження морфометричних особливостей генеративних особин ценопопуляції *Dactylorhiza maculata* (L.) Soó та вивчення репродуктивних процесів в *Gladiolus imbricatus* L. та *Iris sibirica* L. дасть можливість розробити практичні заходи по відтворенню популяцій цих видів.

10. Список публікацій за результатами роботи:

Статті

Статті у виданнях, які входять до списку ISI – 11

1. Piotrowska-Weryszko K. Ragweed (*Ambrosia* L.) pollen in aeroplankton of Lublin (Poland) and Lviv (Ukraine) / K. Piotrowska-Weryszko, E. Weryszko-Chmielewska, **K. Voloshchuk**, A. Sulborska, **N. Kalinovych**, N. Vorobets // *Acta Agrobotanica*, 2013. – Vol. 66, № 3. – P. 3–10. (ISSN: 0065-0951)
2. Kołaczek P. Vegetation-human-climate interplays during the Middle Holocene in the Dniester-Lomnica valley (Western Ukraine) recorded in ox-bow lake deposits / P. Kołaczek, M. Karpińska-Kołaczek, J. Madeja, K. Harmata, K. Szczepanek, **N. Kalinowycz**, P. Gębica // *Acta Biologica Cracoviensia. Series Botanica*, 2013. – Vol. 55, Supl. 1. – P. 26. (ISSN: 0001-5296)
3. **Prokopiv A.** Biomorphological features of *Lloydia serotina* – a bulbous plant with wide ecological and geographical amplitude / A. Prokopiv // *Acta Biologica Cracoviensia. Series Botanica*. – 2013. – Vol. 55, Supl. 1. – P. 63. (ISSN: 0001-5296)
4. **Tasenkevich L.** Endemism in the Ukrainian Carpathians // *Acta Biologica Cracoviensia. Series Botanica*. – 2013. – Vol. 55, Supl. 1. – P. 69. (ISSN: 0001-5296)
5. Мамчур З. Особливості епіфітних бріофітів в умовах урбоєкосистем / З. Мамчур, **І. Більська** // *Вісник Львівського університету. Сер. біол.* – 2013. – Вип. 61. – С. 125–132. (ISSN: 0206-5657)
6. Мельник В.І. Нові адвентивні види флори України – *Tulipa sylvestris* L. (Liliaceae) та *Rubus laciniatus* Willd. (Rosaceae) / В.І. Мельник, **В.І. Гончаренко**, Р.І. Савчук // *Укр. бот. журн.* – 2013. – Т. 70, №2. – С. 232–235. (ISSN: 0372-4123)
7. Кондратюк С.Я. Нове дихання давньої науки. І Міжнародна наукова конференція з морфології рослин «Сучасна фітоморфологія» (24–26 квітня 2012 р., м. Львів) / С.Я. Кондратюк, О.М. Недуха, **А.В. Одинцова**, А.В. Новиков // *Укр. бот. журн.* – 2012. – Т. 69, №5. – С. 776–780. (ISSN: 0372-4123)
8. **Тасєнкевич Л.О.** Перше видання «Флори лишайників України» завершене / А.М. Окснер. Флора лишайників України / Л.О. Тасєнкевич, М.В. Пірогов // *Укр. бот. журн.* – 2012. – Т. 69, № 5. – С. 772–775. (ISSN: 0372-4123)

9. **Пірогов М.В.** *Cercidospora epipolytropa* (Mudd) Arnold в Українських Карпатах / М.В. Пірогов, Н.Л. Чепелевська // Вісник Львівського університету. Сер. біол. – 2013. – Вип. 61. – С. 37–40. (ISSN: 0206-5657)
10. Хохла М.Р. Вплив галеги лікарської на апоптоз лейкоцитів щурів за умов експериментального цукрового діабету I типу / М.Р. Хохла, Г.Я. Клевета, Я.П. Чайка, **М.І. Скибіцька**, Н.О. Сибірна // Вісник Львівського університету. Сер. біол. – 2012. – Вип. 60. – С.117–125. (ISSN: 0206-5657)
11. Хохла М. Дослідження компонентного складу екстракту козлятника лікарського / М. Хохла, Г. Клевета, Я. Чайка, **М. Скибіцька**, Н. Сибірна // Вісник Львівського університету. Сер. біол. – 2013. – Вип. 62. – С.55–60. (ISSN: 0206-5657)

Статті у інших зарубіжних виданнях – 5

1. Свідрак К.В. Закономірності пилення ліщини (*Corylus*) та вільхи (*Alnus*) у м. Львові протягом 2011-2012 років / К.В. Свідрак, **Н.О. Калінович** // Вісник Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Серія – Біологія, 2012. – Вип. XVII. – С. 54–58.
2. **Prokopiv A.** Formation of metadermis as onset of abbreviated development of ground tissue system / A. Prokopiv // Functional Plant Anatomy: Proceedings of the International Conference, Dedicated to 90th Anniversary of Gorn B. Kedrov (Moscow, September 16–21, 2013) / Ed. Timonin A.C. – Moscow : MAKS Press, 2013. – P. 153–155.
3. **Sosnovsky Y.** Trichome distribution on the leaves of *Ficus* (Moraceae) grown under greenhouse conditions / Y. Sosnovsky // Functional Plant Anatomy: Proceedings of the International Conference, Dedicated to 90th Anniversary of Gorn B. Kedrov (Moscow, September 16–21, 2013) / Ed. Timonin A.C. – Moscow : MAKS Press, 2013. – P. 163–168.
4. **Tasenkevich L.** Primeval Beech Forests of the Carpathians – The Unesco World Heritage Site // Zarządzanie ochroną przyrody w lasach. – 2012, t. 6. – P. 177–182.

Статті у вітчизняних фахових виданнях – 4

1. Мінарченко В.М. Хоролого-ресурсна оцінка *Rubus idaeus* L. (Rosaceae) в Українських Карпатах / В.М. Мінарченко, **В.І. Гончаренко** // Біологічні Студії/Studia Biologica. – 2013. – Т. 7, №2. – С. 131–138.
2. **Одінцова А.В.** Особливості репродуктивних процесів у голонасінних. Розвиток гаметофітів, запилення та запліднення / А.В. Одінцова, А.И. Ругузова // Біологічні Студії/Studia biologica. – 2013. – Т. 7, № 2. – С. 217–238.
3. Надрага М. Д. Особливості онтоморфогенезу *Rumex scutatus* L. у природних популяціях / М. Д. Надрага, **А. І. Прокопів** // Біологічні студії/Studia biologica. – 2013. – Т. 7, № 3. – С. 179–188.
4. **Скибіцька М.І.** Перспективи інтродукції лікарських та декоративних рослин з родини *Lamiaceae* у Західному Лісостепу України / М.І. Скибіцька., М.Г. Могиляк // Наук. Вісн. НЛТУ України. – 2013. – Вип. 23.10. – С. 40–45.

Статті у інших вітчизняних виданнях – 1

1. Луцишин Н.В. Провідні групи колекції тропічних і субтропічних рослин ботанічного саду ЛНУ ім. І.Франка / Н.В.Луцишин, **А. І. Прокопів**, В.Л.Мілігула, Л.І.Жук // Сохранение биоразнообразия тропических и субтропических растений. Матер. II междунар. научн. конф. (Харьков, 7–10 октября 2013 г.). – Харьков : ФЛП Тарасенко В.П., 2013. – С. 47–55.

Інші видання – 2

1. Правила виконання ботанічного рисунка: методичні вказівки до виконання ботанічних рисунків на лабораторних заняттях з курсу ботаніки для студентів біологічного факультету, напрямів підготовки 6.040102 – біологія та 6.040106 – екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування / укл.: **М.В. Пірогов** – Львів : Львівський національний університет імені Івана Франка, 2012. – 20 с.
2. Перелік насіння, яке пропонує на обмін Ботанічний сад Львівського національного університету ім. Івана Франка в 2012–2013 роках / За ред. А.І. Прокопіва // **А. Прокопів**, Н. Луцишин, **М. Скибіцька** та ін. – Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2013. – 34 с.

Тези доповідей:

Тези доповідей на міжнародних конференціях – 14

1. **Більська І.** Епілітні мохоподібні в урбанізованому середовищі / І. Більська, З. Мамчур // IX Міжнародна наукова конференція «Молодь і поступ біології» (Львів, 16–19 квітня 2013 р.). – Львів, 2013. – С. 191.
2. Sulborska A. Ragweed (*Ambrosia* L.) pollen in aeroplankton of Lublin and Lviv / A. Sulborska, K. Piotrowska-Weryszko, **K. Voloshchuk**, E. Weryszko-Chmielewska // 56. Zjazd Polskiego Towarzystwa Botanicznego : Interdyscyplinarne i aplikacyjne znaczenie nauk botanicznych, Olsztyn, 24–30 czerwca 2013. – Olsztyn, 2013. – S. 450.
3. Borsukevych L. Assessment of Natura 2000 habitats in the Western Bug basin (Ukraine) / L. Borsukevych, S. Izmestieva, O. Kuziarin, I. Danylyk, **V. Goncharenko** // 22 EVS International Workshop : Abstracts, 9–11 april 2013. – Rome, 2013. – P. 39–40.
4. **Гончаренко В.І.** Матеріали до поширення *Rubus orthostachys* G. Braun в Україні / В.І. Гончаренко // Конф. молодих вчених «Біорізноманіття. Екологія. Адаптація. Еволюція», присвячена 150-річчю від дня народження видатного ботаніка Володимира Липського : матер. конф., 13–17 травня 2013 р. – Одеса : Печатний дом, 2013. – С. 18.
5. Weryszko-Chmielewska E. Comparative analysis of *Artemisia* pollen concentration in the air o Lublin and Lviv / E. Weryszko-Chmielewska, K. Piotrowska-Weryszko, K. Voloshchuk, **N. Kalinovysh**, N. Vorobets // Plant – the source of research material. 3-rd International Conference and Workshop – Lublin, 2013. – P. 239.
6. **Начичко В. О.** Цікаві знахідки *Thymus serpyllum* L. на Львівщині / В. О. Начичко // Конф. молодих вчених «Біорізноманіття. Екологія. Адаптація. Еволюція», присвячена 150-річчю від дня народження видатного ботаніка Володимира Липського : матер. конф., 13–17 травня 2013 р. – Одеса : Печатний дом, 2013. – С. 42–43.

7. Шаравара С. Епіфітні лишайники старовікових лісів околиць с. Мита (НПП «Сколівські Бескиди») / С. Шаравара, **М. Пірогов** // IX Міжнародна наукова конференція студентів та аспірантів «Молодь та поступ біології» : зб. тез, 16–19 квітня 2013 р. – Львів, 2013. – С. 147–148
8. Чепелевська Н.Л. Лишайники старовікових букових лісів Чорногори / Н.Л. Чепелевська, **М.В. Пірогов** // IX Міжнародна наукова конференція студентів та аспірантів «Молодь та поступ біології» : зб. тез, 16–19 квітня 2013 р. – Львів, 2013. – С. 145–146.
9. Чуба М. Особливості продихового апарату епідерми листків видів *Crassula* (*Crassulaceae*) / М. Чуба, **А. Прокопів** // IX Міжнар. наук. конф. студентів та аспірантів приуроченої до 150-річчя від дня народження акад. В. Вернадського «Молодь і поступ біології» : зб. тез, 16–19 квітня 2013 р. – Львів, 2013. – С. 145–146.
10. **Prokopiv A.** The effect of farming changes on the distribution of rare plants in the Ukrainian Carpathians / A. Prokopiv // Plant – the source of research material: Abstracts of 3rd International Conference and Workshop, Lublin, Poland 16–18 October 2013. – P. 40 – 41.
11. Lysiuk R. Introduction of *Lespedeza bicolor* Turcz. in the Botanical garden of Ivan Franko national university of Lviv / R. Lysiuk, **M. Skibitska** // Plant – the source of research material: 3rd International Conference and Workshop, October 18–20, 2013: Abstract. – Lublin, 2013. – P. 154.
12. Khokhla M. The antiapoptotic effect of galega officinalis extract on rats peripheral blood leukocytes under the experimental type 1 diabetes mellitus / M. Khokhla, M. Lupak, O. Kaniuka, G. Kleveta, **M. Skybitska**, Ya. Chajka, N. Sybirna // 7th Lviv-Lublin conference of Experimental and Clinical Biochemistry (May 23–24, 2013, Lviv, Ukraine). – 2013. – P. 73.
13. Скибицкая М.И. Интродукция лекарственных растений Дальнего Востока в коллекциях ботанического сада Львовского национального университета имени Ивана Франко / **М.И. Скибицкая**, М.Г. Могиляк, М.А. Щербина, Г.В. Тимчишин, О.П. Кальмук // Лекарственные растения : фундаментальные и прикладные проблемы : Матер. I междунар. научн. конф. (Новосибирск, 21–22 мая 2013 г.). – Новосибирск, 2013. – С. 346–349.
14. Могиляк М.Г. Збагачення асортименту декоративних трав'яних рослин для ландшафтних композицій / М.Г. Могиляк, **М.І. Скибіцька** // Роль ботанічних садів і дендропарків у збереженні та збагаченні біологічного різноманіття урбанізованих територій: Матер. міжнар. наук. конф. (Київ, 28–31 травня 2013 р.). – Київ, 2013. – С. 112–114.

Тези доповідей на вітчизняних конференціях – 3

1. Начичко В. О. Репрезентативність роду *Thymus* L. на природоохоронних територіях заходу України / В.О. Начичко, В.І. Гончаренко // Наук. конф. «Стан і біорізноманіття екосистем Шацького національного природного парку» : матер. конф., 12–15 вересня 2013 р. – Львів, 2013. – С. 58–60.
2. **Скибіцька М.І.** Інтродукція лікарських рослин родини *Lamiaceae* у Ботанічному саду ЛНУ ім. І.Франка / М.І. Скибіцька, М.Г. Могиляк // Хімія природних сполук: Всеукраїнська наук.-практ. конф. (Тернопіль, 30–31 жовтня 2012 р.). – Тернопіль, 2012. – С. 192–193.

3. Скварко К.О. Вплив 5-бензиліден-2-морфолін-4-іл-1,3-тіазол-4(5H)-ОН (морфолід) та ІОК на ростові процеси у *Agrimonia eupatoria* L. / К.О. Скварко, **М.І. Скибіцька**, М.Г. Могиляк // Хімія природних сполук: Всеукраїнська наук.-практ. конф. (Тернопіль, 30–31 жовтня 2012 р.). – Тернопіль, 2012. – С.189–190.

Тема 2

1. **Найменування роботи:** «*Порівняльні анатомо-морфологічні дослідження васкулярної системи квітки дводольних та однодольних покритонасінних*».
2. **Коди роботи:** пріоритетного напрямку розвитку науки і техніки категорії ВАК фундаментальні наукові дослідження – 03 00 05 – ботаніка
3. **Назва підрозділу** – кафедра ботаніки
4. **Номер державної реєстрації** роботи 0112U003527
5. **Науковий керівник** (прізвище, ім'я, по-батькові, наук.ступінь, наук. звання) Тасєнкевич Лідія Олексіївна, проф., д.б.н.
6. **Виконавці** (прізвище, ім'я, по-батькові, наук.ступінь, наук.звання): доц., к.б.н. Одінцева Анастасія Валеріївна
асист. Дика Ольга Олегівна
7. **Термін виконання** (початок, закінчення роботи) 01.2012–12.2016
8. **Основні наукові результати**
Досліджена морфологія та васкулярна анатомія квітки *Bowiea volubilis* Harv. ex Hook. (Urgineoideae, Hyacinthaceae). Отримані дані щодо морфологічної будови, в тому числі мікроморфології, квітки видів *Gladiolus*, *Sansevieria* та *Dracaena*. Здійснено узагальнення літератури щодо структури септальних нектарників однодольних та запропоновано новий підхід до порівняльного аналізу септальних нектарників. Розпочато роботу над різноманіттям структури плодів порядку Myrtales. Проведено аналіз сучасних підходів до класифікації плодів на основі типу гінецея.
9. **Практичне значення одержаних результатів**
Важливе значення для систематики і еволюцій: визначення ступеня спорідненості між групами рослин.
10. **Список публікацій за результатами роботи**

Статті

Статті у виданнях, які входять до списку ISI – 2

1. Одінцева А.В. Два основних типи септальних нектарників однодольних / А.В. Одінцева // Вісник Львівського університету. Сер. біол. – 2013. – Вип. 61. – С. 41–50. (ISSN: 0206-5657)
2. Фіщук О.С. Морфологія та васкулярна анатомія квітки *Sansevieria hyacinthoides* (L.) Druce (Asparagaceae Juss.) / О.С. Фіщук, **А.В. Одінцева** // Вісник Львівського університету. Сер. біол. – 2013. – Вип. 62. – С. 99–107. (ISSN: 0206-5657)

Статті у інших зарубіжних виданнях – 1

1. **Дика О.О.** Comparative gynoecium morphology of some species of the Hyacinthoideae (Hyacinthaceae) / O.O. Dyka // Functional Plant Anatomy: Proceedings of the International Conference, Dedicated to 90th Anniversary of Gorn V. Kedrov (Moscow, September 16–21, 2013) / Ed. Timonin A.C. – Moscow : MAKS Press, 2013. – P. 79–83.

Статті у вітчизняних фахових виданнях – 2

1. **Дика О.О.** Морфологія і васкулярна анатомія квітки *Scilla bifolia* L. (Hyacinthaceae) / О.О. Дика // Біологічні студії/Studia Biologica. – 2013. – Т. 7, № 1. – С. 123–130.
2. Фіщук О.С. Морфологія та васкулярна анатомія квітки *Sansevieria suffruticosa* N. E. Br. (Asparagaceae Juss.) / О.С. Фіщук, **А.В. Одінцова** // Біологічні Студії/Studia biologica. – 2013. – Т. 4, №1. – С. 139–148.

Статті у інших вітчизняних виданнях – 2

1. Скрипець Х.І. Морфологія та васкулярна анатомія гінцея *Gladiolus×hybridus* C.Morren hort. (Iridaceae Juss.) / Х.І. Скрипець, А.В. Одінцова // Сучасна Фітоморфологія : Матеріали 2-ї міжнародної наукової конференції з морфології рослин (14–16 травня 2013 р., м. Львів). – 2013. – Т. 3. – С. 241–244.
2. Фіщук О.С. Мікроморфологія та васкулатура гінцея *Sansevieria hyacinthoides* (L.) Druce (Asparagaceae Juss.) / О.С. Фіщук, **А.В. Одінцова** // Сучасна Фітоморфологія : Матеріали 2-ї міжнародної наукової конференції з морфології рослин (14–16 травня 2013 р., м. Львів). – 2013. – Т. 3. – С. 245–248.

Тези доповідей:

Тези доповідей на міжнародних конференціях – 5

1. **Дика О.О.** Морфологія і васкулярна анатомія квітки *Scilla bifolia* L. (Hyacinthaceae) / О.О. Дика // Сучасна Фітоморфологія: Матеріали 2-ї міжнародної наукової конференції з морфології рослин (14–16 травня 2013 р., м. Львів). – Львів, 2013. – С. 319–320.
2. **Одінцова А.В.** Вертикальна зональність септальних нектарників однодольних / А.В. Одінцова // Сучасна Фітоморфологія: Матеріали 2-ї міжнародної наукової конференції з морфології рослин (14–16 травня 2013 р., м. Львів). – 2013. – Т.4. – С. 317–318.
3. **Одінцова А.В.** Значение морфологии гинцея для карпологии и систематики / А.В. Одінцова // Матеріали IV Міжнародної наукової конференції «Сучасна біологія рослин», присвяченої 260-річчю виходу праці К. Ліннея «Species plantarum», 115-річчю відкриття подвійного запліднення С.Г. Навашиним і 60-річчю створення моделі структури ДНК Д. Уотсоном і Ф. Криком (Україна, Луганськ, 03–07 червня 2013 р.) // Ред. І.Д. Соколов. – Луганськ : Елтон-2, 2013. – С. 63–65.
4. Фіщук О.С. Морфологія гінцея *Sansevieria spicata* (Cav.) How., *S. doonery* N. E. Br. та *S. fernwood* Grigsby (Dracaenaceae Salisb.) / О.С. Фіщук, **А.В. Одінцова** // Матер. 2-й Междунар. науч. конф. «Сохранение биоразнообразия тропических и субтропических растений», 7–10 октября 2013 г., Харьков, Украина. – 2013. – С. 137–140.

5. Fishchuk O. Gynoecium structure in *Sansevieria trifasciata* Prain (Asparagaceae s. l.) with special emphasis on the septal nectary / O. Fishchuk, **A. Odintsova**, A. Sulborska // Mater. 3rd International Conference and Workshop 'Plant – the source of research material' (16–18 October 2013, Lublin, Poland). – Lublin. – 2013. – P. 105.